

VIDEO İLE UZAY YOLCULUĞU

Amerikalılar artık evlerinde otururlarken Jüpiter'in uydularını ziyaret edebilecek, Satürn'ün halkalarının dönüşünü ve Büyük Kızıl Leke'yi yakından izleyebilecekler.

Bu tür görüntüler ile Voyager'ın uzay gezisi sırasında saptananlar artık laser video bantlarına kaydedilmiş bulunuyor. Video bantları Birleşik Amerika'daki Drew Üniversitesi Havacılık ve Uzay Eğitim Merkezi'nden (Madison, New Jersey) sağlanabileceği bilinen. Koltuklarında otururken astronotların gördüklerini izleyebilme olanağına kavuşmak isteyenler için, Uzay Mekiği'nin ve Ay'a inen altı Apollo'nun çektiği görüntüler de seçenekler arasında yer alıyor.

Video bantlarda filmlerin yanı sıra fotoğraflar da yer alıyor. Örneğin, Voyager'ın yolculuğu ile ilgili video bant'ta güneş sisteminin dış gezegenleri ile ilgili filmler de bulunuyor. Ayrıca, herhangi bir filmin,

İstenilen bir karesini 10 saniyede belirleyip, ekrana durağan olarak yansıtılma olanağı da var. Video bantların ses kayıtları da bulunuyor.

Merkezin kitle iletişim uzmanları, video-bantlardaki göz kamaştırıcı görüntüleri, mikro bilgisayar aracılığıyla okullara, kütüphanelere ve evlere yayarak göklerle ilgili bilgilerin birer ders haline dönüşmesini sağlıyorlar. Merkez'in yönetmeni Bill Clark, bilgisayar aracılığıyla yapılan bu gösteriler sırasında video bantların belirli sürelerde durdurulup, izleyenlere gördükleriyle ilgili sorular soracak, onları sınavdan geçirecek biçimde programlanabileceğini belirtiyor. Böylece yetişmekte olan gökbilimcilerin kendilerini güneş sistemi ve ötesiyle ilgili konularda eğitmeleri olanağı doğuyor.

Bundan sonra hazırlanması tasarlanan video bantlarda, uzay çağının tarihçesi, güneş sisteminde yerbilimleri ve dünyanın belli başlı gözlemlerlerinin koleksiyonlarından seçilen geniş kapsamlı astronomi fotoğrafları yer alacak.

Science Digest'dan çev: Murat DEMİRAY

Amerikalı gökbilimciler Thomas C. Chamberlain (1843-1928) ve Forest R. Moulton (1882-1952), değişik bir çarpışma kuramı ortaya koydular. Bu gökbilimcilere göre Güneş, zamanında bir yıldızla hafifçe çarpışmış, sonuçta Güneş ve diğer yıldızdan kopan maddeler birkaç yüz metre büyüklükte küçük cisimleri oluşturmuş, daha sonra bu cisimler de gelişerek, birleşip gezegenleri meydana getirmiştir. Gezegenler, tüm açısal momentumlarını Güneş'e çarpan yıldızdan aldıklarından, Güneş'ten daha fazla açısal momentuma sahiptirler. Bu kuramın en kötü tarafı ise, böyle bir çarpışmanın olasılığı çok düşük olmasıdır. Yapılan hesaplara göre, Güneş'le bir yıldızın çarpışma olasılığı, milyar kere trilyon (10^{21}) yıldır; bu ise evrenin yaşından da büyüktür. Ayrıca bu modele göre, güneş sistemi evrende tekli.

Görüldüğü gibi, çarpışma kuramları güneş sistemindeki açısal momentum dağılımını çok iyi açıklamakta; fakat beraberinde çok daha fazla zorluklar getirmekte. Bulut kuramları ise, güneş sisteminin dinamik özelliklerini iyi açıklamakta; fakat açısal momentum dağılımını çözümlenmemektedir. ■

